

15. YÜZYIL-17. YÜZYIL FELSEFESİNE ÖNCEKİ FELSEFİ DÖNEMLERİN ETKİSİ

🕒 15. - 17. YÜZYILI HAZIRLAYAN BÜYÜK KIRILMA (SKOLASTİĞİN ÇÖKÜŞÜ)

- 🏛️ Orta Çağ kilisesi, çevirilerle yeniden keşfedilen Aristoteles felsefesini kendi değişmez dini dogmalarına uydurmaya çalıştı. Ancak felsefi problemlerle gerçekten yüzleşmek yerine, basmakalıp cevaplara sığındılar.
- ⚡ İplerin Kopuşu (14. Yüzyıl): Sanatın, bilimin ve yeni hayatın coşkusu kilisenin dar duvarlarına sığmamaya başladı. "Felsefe, teolojinin (ilahiyatın) kölesi olmak zorunda mı?" tartışmaları alevlendi ve felsefe ile dinin yolları ayrılmaya başladı.

🕒 YENİ ÇAĞ'IN KAPISINI ARALAYAN ÜÇ BÜYÜK İSYANKÂR

- 🏰 Ockhamlı William ("Çifte Hakikat" Öğretisi): * Akıl ve iman dünyalarını kesin bir çizgiyle ayırdı.
 - Ona göre insan zihni ancak "deney alanını" bilebilir. Ruhun varlığı gibi konular akılla, mantıkla veya felsefeyle kanıtlanamaz; bunlar sadece iman yoluyla bilinir.
 - Bu cesur hamlesiyle felsefeyi dinden bağımsızlaştıran Rönesans'ın ve Reform'un tohumlarını attı.
- 🏰 Roger Bacon (Deneyin ve Bilimin Öncüsü): * Tam bir bilim sevdalısı! Skolastik düşüncüyü sertçe eleştirdi.
 - "Kesin bilgiye ancak deneyle ulaşılır, deney dışındaki her şey kuru bir tahmindir!" diyerek modern bilimin manifestosunu yazdı.
 - Doğa bilimlerini anlamak için matematiği tartışılmaz bir merkeze koydu.
- 🏰 Duns Scotus (Aklın Sınırları):
 - Akıl ile inanç arasındaki devasa uçurumu kabullendi.
 - Ruhun ölümsüzlüğüne inansa da, teologların bunu akılla kanıtlamak için sunduğu "delillerin" aslında hiçbir şeyi kanıtlamadığını açıkça söyledi. İnanca dayalı bilgileri eleştirerek İngiliz deneyciliğinin önünü açtı.